

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Niet meer opstaan door algemene verzwakking na kalven

Downer-cow-syndroom

Een veehouder contacteerde onze praktijk voor een melkkoe die niet recht kon staan. De koe was vrij mager en leek verzwakt. De veehouder vertelde dat het dier drie dagen daarvoor het leven had geschonken aan een tweeling. De koe lag nu op de roostervloer en deed geen enkele poging om recht te staan. Het dier vertoonde geen klinische of zichtbare ziektesymptomen. De lichaamstemperatuur was normaal, net als de hartslag en de ademhaling. Betasting van de ledematen en aanprikken met een naald wees niet op een fractuur of aantasting van het zenuwstelsel. Het dier zag er verder alert uit. Om die redenen leek kalfziekte (melkziekte) geen waarschijnlijke optie. Om kalfziekte definitief uit te sluiten besloot ik toch maar een bloedmonster te nemen. Zo kon ik op de praktijk een test op

het calciumgehalte in het bloed uitvoeren. In afwachting van de uitslag gaf ik het dier alvast een pijnstillertje en ontstekingsremmer. Op de praktijk bleek dat het calciumgehalte net te laag was. Voor ik terugreed nam ik een rubberen mat mee om het dier naar buiten te kunnen trekken.

De meest waarschijnlijke diagnose was in dit geval een algemene verzwakking door de tweelinggeboorte, wellicht gepaard met trauma door uitglijden op de roostervloer. Samen met de melkveehouder hebben we het dier op de mat naar buiten in de wei getrokken. Ik adviseerde de veehouder om het dier regelmatig water te geven en ook regelmatig vers ruwvoer en krachtvoer aan te bieden. Twee dagen later stond het dier weer recht.

De encyclopedie **downer-cow-syndroom door trauma**

De term downer-cow-syndroom wordt gebruikt voor koeien die om een of andere reden niet recht kunnen staan. De aandoening kent verschillende oorzaken, onder meer een moeilijke kalving of verzwakking door kalfziekte, leververvetting of mastitis. Ook trauma, zoals botbreuken, spier- of zenuwletsels kunnen dit ziektebeeld veroorzaken.

Als een koe te lang blijft liggen op een harde bodem, treden bijkomende letsels op. Het dier komt in een vicieuze cirkel terecht. De toestand van het rund verslechtert door onder meer weefsel- en zenuwknelling. Vooral door het samendrukken van spieren ontstaat spier necrose of

spierafbraak. Aan de basis ligt het te lang in dezelfde houding op een harde bodem liggen, waardoor de doorbloeding van de spieren vermindert. Het afsterven van spierweefsel gaat gepaard met erg veel pijn. Door die pijn die ze bij elke poging tot rechtstaan ondervindt, gaat de koe steeds minder pogingen wagen.

Op een harde ondergrond zoals beton bestaat er ook meer kans op uitglijden wanneer het dier probeert recht te staan. Zo kunnen nieuwe letsels ontstaan, zoals spierscheuren. Uiteindelijk staakt de koe elke poging tot rechtstaan.

Een dier dat niet meer recht wil of kan staan kan men het best op de weide brengen. Deze ondergrond is vertrouwd en biedt het dier veel grip bij pogingen tot rechtstaan. Daardoor ontstaat er minder spierafbraak bij het liggen. Regelmatig van zijde wisselen stimuleert de doorbloeding. De veehouder kan de koe daarbij helpen of de koe met de nodige voorzichtigheid ophalen.

